

Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun'da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Meclis'e Sunuldu

Özet

Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ("Kanun Teklifi"), 16 Ekim 2019 tarihinde TBMM Başkanlığı'na sunuldu. 19 maddeden oluşan bu Teklifi ile 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun ("Kanun") ve ikincil mevzuatı, elektronik ticaret, sanal para, açık bankacılık gibi çeşitli piyasalarda yer alan finansal teknoloji alanındaki (Fintech) gelişmelere ayak uydurmak amacıyla revize ediliyor. Plan ve bütçe komisyonunda görüşülüp kabul edilen Teklifin kısa süre içerisinde Meclis Genel Kurul'unda görüşülmesi beklenmektedir. Teklifin kanunlaşması halinde, 15. maddesi hariç maddelerinin 1 Ocak 2020'de, 15. maddesi ise Resmi Gazete'de yayımlanmasından 6 ay sonra yürürlüğe girecektir.

Teklifte yer alan düzenlemelere ilişkin özet açıklamalarımız aşağıda yer almaktadır:

- Teklifte yer alan değişikliklerden en esaslı olanı, Kanun'un uygulanması bakımından Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'na ("BDDK") tahsis edilen ödeme ve elektronik para hizmetlerini düzenleme ve denetleme yetkisinin, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na ("TCMB") devredilecek olmasıdır. Mevcut düzenlemede "ödeme sistemleri"nden TCMB, "ödeme kuruluşları" ve "elektronik para kuruluşları"ndan ise BDDK sorumludur. Teklif ile ikili yapının ortadan kaldırılması, TCMB'nin sahip olduğu gözetim yetkisinin artırılması ve bu faaliyetlerin tek bir çatı altında toplanması amaçlanmaktadır. Böylece, Kanun'da adı geçen tüm kuruluşların TCMB'nin düzenleme ve denetimine tabi olacağı söylenebilecektir.
- Finansal teknoloji hizmetlerinin tüm dünyada yaygınlaşması, "ödeme hizmeti" faaliyetlerinin kapsamını geliştirmiştir. Bu doğrultuda öncelikle mehz düzenleme olan Ödeme Hizmetleri Direktifi ("PSD") revize edilmiş, yeni ödeme hizmetleri Avrupa Birliği Ödeme Hizmetleri Direktifi-2 ("PSD2")'de tanımlanmıştır. Bu gelişmelere paralel şekilde, ülkemizin ihtiyaçları da gözetilerek, bu yeniliklerin kanuni temelde yer alması gerektiği düşünülmüş ve Teklifte PSD2 ile uyumlu bir şekilde iki yeni ödeme hizmeti tanımlanarak, ödeme hizmetinin kapsamı genişletilmiştir. Bu çerçevede Teklifte,
 - "Ödeme hizmeti kullanıcısının isteği üzerine başka bir ödeme hizmeti sağlayıcısında bulunan ödeme hesabıyla ilgili sunulan ödeme emri başlatma hizmeti ile

- *Ödeme hizmeti kullanıcısının ödeme hizmeti sağlayıcıları nezdinde bulunan bir veya daha fazla ödeme hesabına ilişkin konsolide edilmiş bilgilerin çevrimiçi platformlarda sunulması hizmeti” nin,*

TCMB’nin denetimine tabi birer “ödeme hizmeti” olarak nitelendirildiği görülmektedir.

Söz konusu ödeme hizmetleri PSD2’de yer verilen “payment initiation services” ve “account information services”in birer benzeri olarak Teklifte yerlerini almışlardır. Teklifte yer alan söz konusu ödeme hizmetlerini sağlamak isteyenler ile halihazırda bu hizmetleri sağlayan kuruluşların Teklif’in yürürlüğe girmesi halinde TCMB’ye başvuru yaparak ödeme kuruluşu lisansı alması gerekecektir. Öte yandan, konsolide edilmiş bilgilerin çevrimiçi platformlarda sunulması hizmeti her ne kadar ödeme kuruluşu lisansı gerektirse de, lisans koşulları hafifletilmiştir.

- Bir ödeme hizmeti sağlayıcısındaki verilerin, Teklifte yeni tanımlanan ödeme emri başlatma ve hesap bilgileri sağlama hizmetleri kapsamında başka bir ödeme hizmeti sağlayıcı ile paylaşılmasına ilişkin düzenlemeleri yapmak üzere TCMB yetkilendirilerek, Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik Taslağı ile gündeme gelen açık bankacılık konusunda PSD2’ye paralel olarak önemli bir adım atılmıştır.
- Teklifte, yukarıda adı geçen bu “ödeme hizmetleri”ne ek olarak, “*ödemeler alanında toplam büyüklük veya etki alanı açısından Bankaca belirlenecek seviyeye ulaşan diğer işlem ve hizmetler*”in de ödeme hizmeti olarak değerlendirildiği görülmektedir. Finansal piyasaların sürekli gelişmekte olması ve her geçen gün yeni bir ödeme hizmeti çeşidinin doğması nedeniyle, ileride ortaya çıkabilecek ve belirli bir büyüklüğe ulaşacak tüm ödeme hizmetlerinin, TCMB’ye verilen yetkiyle kanuni bir değişikliğe gerek kalmadan, kapsama dahil edilmesinin önü açılmıştır.
- Ödeme ve elektronik para kuruluşları için Kanun’da yer alan sınırlı ağ istisnasına (limited network exemption) ilişkin bir sınır getirilmesine ilişkin bir düzenleme Teklifte yer almaktadır. Bu kapsamda yapılacak işlemlerin toplam büyüklük ve etki alanı açısından TCMB tarafından belirlenecek seviyeye ulaşılması durumunda, ödeme hizmeti olarak değerlendirilmesine karar verilebilecektir.
- Teklifle beraber Kanun’da yer alan idari para ceza tutarları yeniden değerlendirme oranları da gözetilerek artırılmış, 20.000TL–500.000TL’den 40.000TL–900.000TL’ye çıkarılmıştır. Söz konusu idari para cezasını da vermeye yetkili kuruluş, Teklifte yer alan diğer değişikliklere paralel olarak TCMB olarak belirlenmiştir.
- Teklif ile, TCMB’ye ödeme hizmeti kapsamındaki belirli bir işlem türüne ilişkin olarak tarafların alacağı ücret, masraf, komisyon ve diğer menfaatlerin nitelikleri, azami miktar ve oranlarını belirleme yetkisi verilmesi öngörülmektedir.
- Bu gelişmelere ek olarak, “Türkiye Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşları Birliği”nin (“Birlik”) kurulması da Teklifte öngörülen yenilikler arasındadır. Teklifin kanunlaşp yürürlüğe girmesiyle birlikte kurulacak olan Birlik’e tüm ödeme ve elektronik para kuruluşlarının üye olması zorunlu tutulmuş olup, şirketlere üyelik için Birlik’in

kurulmasından itibaren bir aylık bir müddet verilmiştir. Teklif ile Birlik'e verilen yetkilerden bazıları özetle aşağıdaki gibidir:

- İlgili mevzuat uyarınca alınan kararlar ile TCMB'nin alınmasını istediği tedbirleri duyurma,
 - Üyelerin uyacakları meslek ilkeleri ve standartları belirleme,
 - Üyeler arasındaki haksız rekabeti önlemek amacıyla tedbir alma ve uygulama,
 - Üyelerin ilan ve reklamlarındaki uymaları gerek şartları belirlemek.
- Teklif ile elektronik para kuruluşlarının elektronik para ihracı karşılığında topladıkları fonların Kanun'da tanımlanan bankalar nezdinde açılacak ayrı bir hesaba aktarılacağı belirtilmiş olup, bu hususa ilişkin fonların bankalar tarafından TCMB nezdinde bloke tutulması hususu ise çıkarılmıştır. Konuya ilişkin sektör talepleri de göz önünde bulundurularak, usul ve esasların ikincil mevzuatta düzenlenmesi beklenmektedir. Elektronik para kuruluşlarının ödeme hizmetleri ile ilgili yürüttükleri faaliyetlerin kredi olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği hususu da TCMB'nin değerlendirmesine bırakılmıştır.
 - Teklifin kanunlaşarak yürürlüğe girmesi halinde, TCMB'nin söz konusu değişiklikler doğrultusunda bir yönetmelik çıkarması için 1 yıllık geçiş süreci öngörülmüş olup, bu süre boyunca eski yönetmeliklerin geçerli olacağı belirtilmiştir.

Sorularınız için bizimle her zaman iletişime geçebilirsiniz.

Umurcan Gago

Ortak, Avukat

T: +90 (212) 326 6472

umurcan.gago@gsg hukuk.com

Alper Onar

Direktör, Avukat

T: +90 (212) 326 6311

alper.onar@gsg hukuk.com

Pınar Tatar

Kıdemli Müdür, Avukat

T: +90 (212) 326 6671

pinar.tatar@gsg hukuk.com

Gizem Sözenoğlu

Müdür, Avukat

T: +90 (212) 326 6483

gizem.sozenoglu@gsg hukuk.com